

Powiat niezwykły: Góra Batorego

Późny wieczór... Strudzeni wędrowcy mozolnie podążają przed siebie. Nieustępliwe, dzikie puszczańskie zagajniki utrudniają zadanie. Natura nie zamierza ułatwiać podróży nieoczekiwanym gościom, broni swojej twierdzy wysyłając ku nim wierny wiatr. Ten nieustępliwie kołysze koronami drzew, utrudniając widoczność księżycowej latarni. Przywódca orszaku - Król Stefan Batory czuje, że jego towarzysze zaraz całkowicie opadną z sił, intensywne polowania wyczerpały wszystkich. Nagle oczom jego królewskiej mości ukazuje się piękna polana. Puszczański mur zbudowany z gęstych drzew kruszy się, Matka Natura ostatecznie oferuje gościom nocleg. Dzika, nieokiełznana puszcza rozstępuje swe wrota prowadząc podróżnych ku malowniczymu wzniesieniu. Wędrowcy z ulgą korzystają z niespodziewanej łaskowości przyrody, piękna okolica wzbudza powszechny zachwyty. Uradowani wędrowcy rychło rozpalili ognisko dając upust rubasznym śpiewom. Tej nocy echo wesołych zabaw docierało do najodleglejszych puszczańskich zakamarków.

Blisko 600 lat później... Dziś Góra Batorego cieszy się tytułem jednego z najwyższych wzniesień w polskiej części Puszczy Białowieskiej (183 m n.p.m.). Królewski majestat góra zawdzięcza Stefanowi Batory- nazwa nadana została na cześć króla, który polował w Puszczy Białowieskiej. Wedle legendy król Stefan Batory strudzony łowami wybrał na odpoczynek wzniesienie porośnięte dzikim drzewostanem. Z kolei inne źródła podają, że na tej górze miał paść z ręki króla pierwszy przez niego upolowany żubr. Z tej okazji Batory wydał podobno wielkie przyjęcie. Czy faktycznie na wzniesieniu biesiadował sam Stefan Batory? Wydarzenie to na zawsze zaginęło w mrokach dziejów. Faktem jednak jest, iż o pagórku wspominają w swych utworach bądź spisanych wspomnieniach prawie wszyscy literaci i artyści, którzy odwiedzili Puszczy Białowieską na przełomie XIX i XX wieku tytułując go właśnie „Górą Batorego”. O tym, czy jest to nazwa jedynie pochodzenia literackiego, prawdopodobnie nigdy się nie dowiemy...

Pewnym za to jest, że Stefan Batory 3 razy przyjechał na polowania w Puszczy Białowieskiej (dla porównania Władysław Jagiełło gościł 40 razy, wzmianki o polowaniach odnajdziemy w „Rocznikach czyli Kroniki sławnego Królestwa Polskiego” Jana Długosza), nocował w Narewce (!) i w uroczysku Stara Białowieża - w miejscu, gdzie dziś biegnie Szlak Dębów Królewskich, niegdyś stał dwór Zygmunta Augusta (nawiasem mówiąc który również gościł w białowieskich stronach wraz z Barbarą Radziwiłówną). Owa królewska siedziba musiała być niezwykle okazała, zważywszy na imponujący orszak królewski - Stefanowi Batorowi podczas polowań towarzyszyło 500 osób, 40 pojazdów, 250 koni pociągowych. Z królem podróżowali hajducy (piechota węgierska) - kilku zapewne musiało się tu osiedlić, bo nazwisko Hajduk występuje w regionie po dziś dzień. Ponadto w ślad za królem podążała jego kancelaria (polowania nie zwalniały króla z obowiązków "służbowych"), dwóch zaufanych lekarzy (wielki ukłon wobec miejscowej ludności wykonał Stefan Batory, bo pozwalał korzystać im z usług swoich królewskich medyków) oraz kapelan jezuita Marcin Laterna. Batory polował w dwóch zagrodach: Teremiski i Kletna, korzystając z broni palnej tzw. arkebuz. Ale pierwszym, który wykorzystał tę - jak na owe czasy - nowinkę techniczną do polowania w Puszczy Białowieskiej był Zygmunt August, poprzednik Stefana Batorego.

Ząb czasu odcisnął w tym miejscu swe piętno. Walory Góry Batorego docenili Słowianie, historycznym śladem po ich pobycie są kurhany z X-XIII wieku. U podnóża góry od 1920r. stoi krzyż, odnowiony w latach dziewięćdziesiątych. Ustawili go na pamiątkę powrotu do Puszczy Białowieskiej ochotnicy wojska polskiego (w cywilu - urzędnicy Nadleśnictwa Hajnowskiego), po odparciu ofensywy bolszewickiej. Z kolei w 1934r. Góra Batorego była jednym z czterech miejsc w Puszczy Białowieskiej, skąd pobrano ziemię na kopiec sypany ku czci Józefa Piłsudskiego w Krakowie. Ziemię tę zawiozła na miejsce sztafeta rowerowa złożona z miejscowych leśników.

Góra Batorego znajduje się w oddziale 449, w ciągu wzniesień powstałych na skutek osadzania się piasków, żwirów i glin w szczelinach rozpadającego się lodowca na linii Hajnówka - Czerlonka - Grudki - Krynica. To wyjątkowe miejsce zlokalizowane jest na trasie spinającej Hajnówkę z Białowieżą, w cieniu koron drzew Rezerwatu im. Władysława Szafera. Współczesna asfaltowa droga przecina się z dawnym królewskim traktem... Historia Puszczy Białowieskiej - ściśle powiązana z koroną, nadała regionowi iście królewski majestat, czyniąc go

wyjątkowym w skali Europy.

Region Puszczy Białowieskiej to skarbiec pełen ciekawych obiektów i miejsc oraz związanych z nimi legend. Echo dawnych dziejów utrwalone w melodyjnym szumie starych, puszczańskich zagajników nadal dźwięcznie podskakuje wśród kniei. Gdy przymkniemy oczy być może usłyszymy sygnał myśliwskich rogów dobiegający gdzieś z daleka.

Katarzyna Miszczuk

fot. www.encyklopedia.puszcza-bialowieska.eu

Góra Batorego - Galeria

Zakręt, przy którym zlokalizowana jest Góra Batorego

U podnóża Góry Batorego pomnik poświęcony generałom Stanisławowi i Józefowi Bułak-Bałachowiczom oraz ich żołnierzom. Jego fundatorem było ówczesne Towarzystwo Przyjaciół Puszczy Białowieskiej i Ziemi Hajnowskiej